

Čo vyprodukuje, to si zaplatíme

O druhotných odpadoch sme hovorili so starostom obce Mariánom Václavom.

str. 1-3

Zo života Živeny

Dobrovoľnícka práca nie je samozrejmosťou, aj preto MO Živena Trávnica ďakuje všetkým, ktorí priložili ruky k dielu.

str. 6-7

Základy, na ktorých deti rastú

V Trávnickej škole rodinného typu sa spájajú tradície s moderným a inovatívnym prístupom.

str. 11

Trávnické noviny

Marec 2025 ■ Číslo 1 ■ Ročník 1 ■ Štvrťročník ■ Nepredajné

Úvodník živeniarky

Vážení čitatelia, po pilotnom čísle, ktoré vás oslovilo v decembri, začíname Trávnické noviny vydávať pravidelne každý štvrtok. Na dvanástich stranách vám

budeme prinášať aktuálne témy z diania v našej obci, profily osobností, ktoré žijú medzi nami, detaily o činnosti Miestneho odboru Živeny Trávnica, tiež o práci miestnych organizácií a o živote ľudí okolo vás, a to každého veku. Osobitne sa venujeme téme odpadov a ich zhodnocovaniu, pretože všetci chceme žiť v čistom a zdravom životnom prostredí. Pridáme pár praktických rád, odporúčaní, aj recept. Otvoríme truhlice pokladov, aby sme si pripomenuli výrazné momenty zo života obce, ktorá v tomto roku oslavuje 950. výročie prvej písomnej zmienky.

Noviny dostávate do schránky zdarma, vďaka MO Živena Trávnica a obecnému úradu. Prajeme vám veľa zábavy aj poučenia pri ich čítaní. A budeme vám vďační za spätnú väzbu, či už bude pozitívna, alebo negatívna. Lebo učiť sa treba celý život.

Ing. Vladimíra Debnárová
Predsedníčka MO Živena Trávnica

„Od čil netancovať

Prvého marca zostávalo päť dní do popolcovej stredy, po ktorej sa v kresťanskom svete končia fašiangy a začína sa štyridsaťdňový pôst. V ten deň ležala v strede sály trávnického kultúrneho domu na márach basa. Pomalým krokom a so spevom k nej kráčali krojované ženičky, ktoré pohľadom sprevádzali starí i mladí. Deti zaujali skôr plačky lúčiace sa s hudobným nástrojom, ktorý symbolizuje veselosť a zábavu.

a nepiť!“

Už príhovor farára (bravúrne ho zvládol Marián Potočný) naznačil, že ide o ľudovú hru parodizujúcu skutočný pohreb: „Drahí pozostalí, opilci, notorici a vy šecjá ostatní, čo mi rozumiete. Zišli sme sa tu v hojnom

počte, aby sme odprevadili našu milú basu na posledný odpočinek...“

Vtipné prekáračky medzi ženami, farárom a rektorom vystriedal spev a po ňom farárovo upozornenie: „A čil vám pripomínam, že od 5. marca, kedy je popolcová streda, začína sa pôst. Netancovať, nepiť! Jedine pod duchnou šmajchluvať je v pôste dovolené. Inak šecjo je to veľký hriech.“

A keď „miništranc – výberčí“ (Anička Mičíková) obehla s košíčkom bratov a sestry, aby prispeli, vyniesli hasiči basu zo sály a začalo sa posledné predpôstne veselie s jedlom a pitím. A zatancovali si aj ženy, lebo keď sa počas fašiangov vytancuje žena, v ten rok bude dobrá úroda. (gb)

Sme disciplinovaní - odpad triedime na 64 percent

Čo vyprodukuje, to si zaplatíme

Starosta obce Trávnica
Marián Václav.

Téma druhotných odpadov nie je voňavá. A z niektorých trávnických záhrad to pri spaľovaní nielen haluziny aj cítiť. Aj bez toho, aby sme si to uvedomovali, je však v našom živote prítomná takmer denne. Už automaticky triedime (alebo nie?) jednotlivé segmenty, zvykli sme si na čipované kontajnery, na zvozy skla, plastového odpadu, oleja... Na to, že nám obec dala k dispozícii zelený aj zberný dvor, aj že musela zvýšiť cenu poplatku pri zmesovom komunálnom odpade zo 4,80 na 5,50 eur.

Stúpajú však ceny súkromných spoločností za uloženie odpadov na skládke, rovnako aj zákonné poplatky stanovené štátom. Ak teda chceme platiť menej, mali by sme spolu so samosprávou viac pracovať na lepšom triedení odpadu a na tom, aby ho na skládkach končilo čo najmenej. Okrem ušetrených financií tak prispejeme aj k ochrane životného prostredia. Už vlni boli občania pripravovaní na to, že obec prejde na vážený zber odpadu. Na to, prečo sa tak nestalo, sme sa spýtali starostu Mariána Václava.

„Na systém váženého zberu odpadu sme chceli prejsť už od 1. januára. Aj preto, že Ministerstvo životného prostredia SR deklarovalo, že k odloženiu povinnej úpravy odpadov už nedôjde. Opak bol pravdou a 7. novembra bol predložený pozmeňovací návrh k novele zákona o ochrane prírody a krajiny a povinnú úpravu odpadov opäť odložili. Účinná má byť najskôr od 1. januára 2027.“

Zmluvná zberová spoločnosť Brantner Slovakia Nové Zámky začala počas vlaňajšieho leta a v jeseni meniť čipy aj na smetných nádobách v Trávnici. Ten nový má zabudované všetky potrebné výstupy pre váženie nádob. Z miestneho rozhlasu sa občania dozvedeli aj to,

aby si svoje 110 litrové kovové nádoby vymenili za 120 litrové plastové.

„Výmena nádob bola potrebná z toho dôvodu, aby sa zjednotil systém zberu,“ vysvetľuje starosta. „Momentálne máme začipovaných novým čipom približne 95% smetných nádob. Občania, ktorí ešte nemajú na kontajneroch nové čipy, môžu kontaktovať zamestnancov obecného úradu a nádoby im začipujeme. Sme v skúšobnom režime, ale chceme občanov upozorniť, že ak v najbližších mesiacoch nebudú mať v smetných nádobách zabudovaný nový čip, odpadová spoločnosť im ich nevysype.“

Je zrejmé, že nový systém má v sebe aj výchovný charakter. Človek si dobre rozmyslí, či do smetnej nádoby hodí aj to, čo tam nepatrí a zvyšuje jej hmotnosť. Starosta skonkretizoval, aký to má prínos aj pre obec.

„Ten najpodstatnejší je v tom, že sa znížia celkové náklady obce. Je to zásluhový systém. Každý si rozmyslí, či do kontajnera hodí všetko nepotrebné, aj to, čo by mal vyseparovať a čo zvyšuje hmotnosť nádoby. Menej zmesového odpadu znamená menej peňazí, ktoré obec platí zbe-

Nový čip (na snímke červený krúžok) má zabudované všetky potrebné výstupy pre váženie smetnej nádoby.

rovej spoločnosti. Domácnosti môžu vážený zber odpadov vnímať aj motivačne, keďže ich prístup k odpadom sa reálne premietne do výšky poplatkov.“

Pozreli sme sa teda na to, ako Trávniciania separujú. V čase, keď sme pripravovali toto číslo Trávnických novín, trónili pred brámkami domov žlté vrecia s plastovým odpadom. Naoko v poriadku, ale čísla a percentá sú smerodatnejšie.

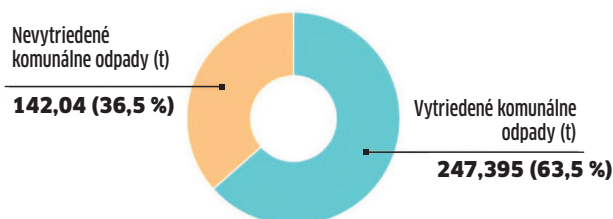
„Musím povedať, že aj vďaka dobrému separovaniu odpadov našimi občanmi máme mieru vytriedenia na úrovni 63,5%. Zarádzuje nás to medzi príkladné obce, či už v rámci mikroregiónu Termál, ale aj v širšom okolí. Tým, že sa dosiahla vysoká miera vytriedenia odpadu, máme najnižší zákonný poplatok za uloženie

	2022	2023	2024
Zmesový komunálny odpad	136 ton	107 ton	110 ton
Miera vytriedenia odpadov	55,64 %	68 %	63,53 %

Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2024

Obec Trávnica

podľa zákona 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov na skládkach a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

63,527 %

247,3949 z 389,4349 ton

zmesového komunálneho a veľkoobjemového odpadu, a to v sume 11 eur. Za rok 2024 občania vyprodukovali 110 ton zmesového komunálneho odpadu, čo je porovnateľné z rokom 2023.

Napriek tomu, že obec zvýšila poplatok – a len za zmesový odpad – zo 4,80 eur na 5,50 eur za 120 litrovú smetnú nádobu, máme v rámci mikroregiónu Termál jeden z najnižších poplatkov za vývoz.

„Platí pravidlo: odpad, ktorý občan vyprodukoval, si musí zaplatiť. Obec zo zákona nesmie doplácať na odpady občanov. Ako som povedal, len vďaka disciplíne občanov pri triedení odpadu máme najnižší poplatok za zber 120 litrovej nádoby. Ostatné poplatky sa na tento rok nemenili, ale v budúcnosti sa zvýšeným poplatkom určite nevyhneme.“

Gazdinky sa už pomaly chystajú na jarne či veľkonočné upratovanie. „Lufujú“ skrine, možno vyradujú aj nepotrebné oblečenie. Určite ich potešila správa, že obciam uložili povinnosť zabezpečiť aj

zber textilu. Ako sa s tou úlohou vysporiadala Trávnica?

„Bez ohľadu na to, či štát vydal povinnosť zberať textil, obec Trávnica si túto úlohu plní už dlhší čas. Po ohlásení na obecnom úrade môžu občania textil priniesť na zberný dvor, a tam ho bezplatne uložiť.“

Či si to nahlas povieme alebo nie, faktom zostáva, že na FB stránkach sa ľudia občas sťažujú na smrad, ktorý sa z niektorých záhrad Trávnice šíri po spaľovaní, žiaľ, nielen dreva. Zopakujeme preto informáciu, ktorá je občanom určite dobre známa. K dispozícii majú za futbalovým ihriskom zberný dvor na biologicky rozložiteľný odpad (BRKO). Haluzinu im tam pomôže odviezť aj obec – za poplatok môžu využiť obecnú vlečku. Musia si ju však dopredu zarezervovať na obecnom úrade.

Zamestnancov obce môžeme v tomto období vidieť, ako orezávajú stromy a náletové dreviny v areáli futbalového ihriska, pri zdravotnom stredisku, pri

Cenník poplatkov

- Odvoz 120 l kontajnera **5,50 €**
- Odvoz 240 l kontajnera **11 €**
- Poplatok za drobný stavebný odpad do 500 kg **0,04 €** za 1 kg uložený v Seperovanom zbernom dvore Trávnica
- Odvoz konárov traktorom a drobného stavebného odpadu **8 €** za jeden vývoz.
- Odvoz objemového odpadu **10 €** za jeden vývoz
- Ostatné práce s traktorom **30 €** eur na hodinu
- Smetná nádoba 120 l plastová **30 €**

detském ihrisku a pri bytovkách na Cintorínskej ulici.

„Plánujeme orezať aj veľké stromy pozdĺž parkoviska pri cintoríne, ale tiež pri iných verejných plochách obce,“ doplnil starosta Marián Václav aktuálnu informáciu. „A v jarnom období zoštiepkujeme i zberný dvor vďaka dotácii z Nitrianskeho samosprávneho kraja.“

Dvojstranu pripravila: Gaba Belanová

Foto: archív obce

Čo je treba vedieť

- Obec Trávnica má na svojej internetovej stránke www.obectravnica.sk zverejnený podrobný a zrozumiteľný opis celého systému nakladania s komunálnymi odpadmi, vrátane triedeného zberu.
- Čím viac komodít triedime, tým menej zmesového komunálneho odpadu ostáva. Vytriedený odpad vám vezmú zadarmo.
- Sklo - biele aj farebné - sa zbiera raz mesačne zo zelených 1100 litrových kontajne-

rov rozmiestnených v obci na uliciach: Hlavná, Brezová, Veľká strana - pri predajni COOP Jednota a na OT, Kostolná, Za parkom, Hrobce.

- Separovaný zberný dvor Trávnica je otvorený v utorok a vo štvrtok od 15. do 15.30 h. Informácie: 0905 594 453.
- Obec zabezpečuje aj zber železného odpadu a elektronického šrotu. Po vyhlásení dátumu odvozu je potrebné vyložiť odpad pred bránky domácností. Elektronický šrot je nutné vyložiť v celku.
- Do elektronického šrotu patria všetky elektrospotrebiče. Nepatria doňho chlad-

ničky bez kompresorov, rozobraté televízory, rozbité obrazovky...

- Zber olejov a tukov: Opatrované oleje treba prichystať do plastových fľaš, stužené tuky do kovových, resp. plastových škatúl.
- Obec Trávnica má zmluvného partnera na vývoz splaškových vôd zo žump, ako aj o následnej likvidácii tekutých odpadov na čističke odpadových vôd. Čistenie žump a vývoz vykonáva Milan Čupák. Kapacita fekálneho vozidla je 8m³. Kontakt: 0908 798 841

Je niečo dôležitejšie, ako majetok

Mgr. Štefan Bebjak je dekanom trávnickej farnosti od roku 2013, predtým precestoval kus sveta a kým zakotvil v našej obci, pôsobil aj na exotickom ostrove. Rád spomína a prial by si, aby si ľudia boli bližší.

Chlapec z Dolných Držkoviec pri Bánovciach nad Bebravou sa pre bohoslovecstvo rozhodol až po vojenskej službe. Štúdium na gymnáziu mu neumožnil vtedajší režim, pretože chodil na náboženstvo. V bánoveckej Tatrovke vyštudoval strednú odbornú školu strojnícku s maturitou. A po rozhovore s kňazom sa odhodlal prihlásiť do seminára v Bratislave, kde ho prijali v poslednom školskom roku pred nežnou revolúciou (1989). Keďže v roku 1990 otvárali noviciát Spoločnosti božieho slova vo Vidinej a Štefan Bebjak chcel byť misionárom, tak na rok prerušil štúdium. Ďalej však už pokračoval v misijnom dome v Nise v Poľsku a dva roky študoval teológiu v Pjenezne (PL). Do roku 1996 dokončil posledné dva roky štúdia v Aloisiane, Teologickej fakulte TU v Bratislave.

Z Paríža smer Madagaskar

Keď hneď po škole odišiel do Paríža študovať francúzštinu, dostal misijné určenie na Madagaskar. Na ostrovnom štáte však potreboval hovoriť aj jazykom domorodcov, po malgašsky. Zvládol ho do dvoch rokov, aj keď skladba vety a spôsob myslenia je celkom odlišný ako v Európe. Obyvatelia s tmavšou pokožkou majú predkov v austronézskych národoch, z arabského sveta aj z Afriky. Ide o rozvojovú krajinu s malým priemyslom, no prírodným bohatstvom tropickej až subtropickej oblasti a s dostatkom zrážok, preto sa venujú predovšetkým poľnohospodárstvu. Jednoduchý život miestnej komunity sa točí okolo starostlivosti o rodinu, dom, obrábania políček a pasenia domácich zvierat. Živí ich pestovanie ryže, kukurice, banánov, vanilky, klinčekov, čierneho korenia, kávy, kokosu, batátov a drevorubačstvo. Ale aj keď

toho nemajú veľa, ľudia sú veľmi milí, pohostinní a spoločenski.

„Do smrti nezabudnem na chvíľu, keď ma raz v jednej dedinke uprostred jasnej mesačnej noci zobudila vrava a spev ľudí. Zvedavý som sa išiel pozrieť von a v strede obce sa zhromaždili snád všetci jej obyvatelia, rozprávali sa, deti sa hrali, skákali, spievali... Bola tam úžasná atmosféra. Privítali ma a bol to pre mňa krásny zážitok spolupatričnosti,“ spomína Mgr. Štefan Bebjak.

Práca na misii spočívala najmä v evanjelizácii, ohlasovaní evanjelia Ježiša Krista. Centrum farnosti sídlilo v obci Mahavoky, ale traja kňazi a jeden spolubrat chodievali na „turné“ okolo šesťdesiatich dedín vždy na niekoľko dní. Väčšinou bol v každej komunite niekto, kto mal vzdelanie a viedol liturgiu. Kostol bol zväčša jednoduchý, z prírodných materiálov, ako aj ostatné budovy.

„Keď sme išli na to turné, stačilo mi vziať dve knihy evanjelií, ktoré boli prelo-

Mgr. Štefan Bebjak

žené do malgaštiny, hostie, kalich a víno a mal som všetko, čo som potreboval na slúženie sv. omše. Obvykle som po vysvetlení katechézy krstil. Stalo sa, že v jednom roku sme pokrstili vyše tisíc ľudí,“ spomína Mgr. Štefan Bebjak. „Pritom takmer polovica z toho boli dospelí, nielen deti.“

Vzelenie nie je samozrejmosťou

No okrem toho prinášali miestnym aj lieky a vzdelanie, pomáhali v rámci sociálnych programov. „Na misiu sme raz pozvali troch lekárov a každý deň v týždni ošetrili vyše 200 ľudí. Trápilo ma, že asi

Mgr. Štefan Bebjak so svojimi farníkmi na Madagaskare.

tretina detí trpí splenomegáliou, zdravotnými problémami vnútorných orgánov po nepreliečenej malárii. Malária tam bola taká bežná ako u nás napríklad chrípka, ročne som ju párkrát prekonala,“ priznáva trávnický dekan. Ale pomohli aj dievčatú s očným zákalom dostať sa do školy, kde sa naučilo čítať v Braillovom písme. Na misii vybudovali katolícku školu, ktorá mala dobré meno a asi 200 žiakov ročne. Jej absolventi mali vysokú úspešnosť pri záverečných skúškach a získaní certifikátu, a tak lepšiu perspektívu ďalej sa vzdelávať a získať dobrú prácu. Vzdelanie na Madagaskare nie je samozrejmosťou, deti pracujú na poliach, pasú dobytok, a tak sa vyše

tretina detí do školy vôbec nedostane. „Aj keď bol u nás iba prvý stupeň, päť tried, záležalo nám na tom, aby sa deti naučili to, čo budú potrebovať. A deti veľmi rady študovali, boli vďačné, že môžu chodiť do školy,“ vysvetľuje Mgr. Štefan Bebjak.

Aj vidiek sa zmenil

Po zdravotných ťažkostiach sa pán dekan Bebjak vrátil v roku 2011 na Slovensko. Dva roky pôsobil v Cabaj-Čápore spolu so Štefanom Bukovanom, s ktorým si výborne rozumeli a na toto obdobie svojho života rád spomína. Po diskusií s biskupom prišiel v júli roku 2013 slúžiť do Trávnice. Stretol sa tu s milými, ochotnými obyvateľ-

mi a cíti sa tu dobre. Postupne si zvykol na pokojnejší život, pri fare sa venuje chovu včiel. Občas zaskočí domov, stretne sa s rodinou – bratom a štyrmi sestrami. Vníma však zmeny v mentalite ľudí, aj na vidieku. Nielen mladá generácia sa akoby izoluje do digitálneho sveta, ale aj starší ľudia tu žijú osamelo. Na budúci rok si farnosť v Trávnici pripomenie 870. výročie založenia. „Potešilo by ma, ak by bol plný kostol ľudí,“ usmieva sa trávnický dekan Mgr. Štefan Bebjak a uzatvára „Je totiž niečo dôležitejšie pre človeka, ako domy a veci, ktoré ho obklopujú. A to nás robí ľuďmi.“

Lada Debnárová

Foto: Archív pána dekana

Hovoríme s predsedníčkou JDS Trávnica Mgr. Boženou Návojskou

Dobrá partia aktívnych ľudí

Tento rok je pre Trávnicu onakvejší, než iné. Oslávi 950. výročie prvej písomnej zmienky o jej existencii, ale už vo februári si pripomenula aj 20 rokov, ktoré uplynuli od založenia Základnej organizácie Jednoty dôchodcov Trávnica. Od začiatku je jej predsedníčkou Mgr. Božena Návojská.

Prvý raz sme sa stretli už dávno, v roku 1960. Ona mladučká učiteľka, ja prváčka v základnej škole. V záverečných ročníkoch nám bola triedna – kamarátka s rešpektom. A teraz sme sedeli pri rozhovore obe ako dôchodkyne. „Dnes by sme už nešli stanovať do prírody,“ spomenula som si na jeden prázdninový výlet s pani učiteľkou, z ktorého si dievčence odniesli aj návod, ako používať na oči čierne maľovátka, maskaru.

„Som rada, že okrem spomienok máme aj zážitky,“ reagovala s úsmevom. „Bez nich je spomínanie neosobné. Aj tých dvadsať rokov v našej jednote dôchodcov charakterizujú nezabudnuteľné príhody a stretnutia. Navštívili sme mnohé miesta, mestá a kúpele. Chodili sme na týždeň, na jeden deň, ale vždy s túžbou poznávať, zabaviť sa. Boli sme jednoducho dobrá

partia aktívnych ľudí už od začiatku.“

Zakladajúcu listinu ZO JDS Trávnica podpísalo 15 členov.

A onedlho sa ich počet zvýšil na viac ako osemdesiat. Už v prvých rokoch sa usilovali o vytvorenie dobrých medziľudských vzťahov, vzájomne sa rešpektovali a pomáhali všade tam, kde to bolo najviac potrebné. Vďaka nim zostáva živá aj pamäť Trávnice – prostredníctvom fotografií, pamätníkov, albumov, kroniky, výšiviek, obrázkov – a predovšetkým zachovávaním tradícií.

„Sedem rokov som prehovárala ženy, aby sme založili spevácku skupinu. V tom čase sa v Zemnom konala okresná prehliadka speváckych skupín, tak som nahovorila Marienku Horváthovú, Milku Čaplákovú, Milku Gogolovú a malú Marienku Belanku, aby si išli vypočuť, ako spievajú. Zaspieval jeden súbor, druhý, tretí... Tak čo na to hovoríte, opýtala som sa ich. A moje ženy povedali – tak takto zaspievame ľavou zadnou... Keď sme sa vrátili domov, začali sme presvedčať ženy a Trávnica bola na svete.“

Spevník sa naplnil ľudovými pesničkami – známymi, aj zabudnutými – a pribudli i dobové kroje. Tie si ženy šili same, Helen-

Spevácka skupina Trávnica.

ka Menčíková vyšivala zástere, rukávce, čepce.

„Prvý raz sme sa predstavili v Jatove a boli sme jediný súbor, ktorý vystupoval v krojoch. Ocenila ich aj vedúca prehliady. Po tomto povzbudení teraz chodíme aj na krajské a okresné podujatia, ktoré sú zamerané na históriu krojov. Nedávno sme boli v Podhoranoch s Helenkou Menčíkovou, ja so sviatočným a ona s pracovným krojom.“

Tradície udržiava JDS aj posedeniami pri hudbe, koledami pri vianočnom stromčeku, pečením perníkov, či klasickým varením slivkového lekváru na Slivkových hodoch. To sú radostné činnosti, ale veľké uznanie si zaslúži aj pomoc členov JDS pri jarných a jesenných upratovacích a skrášľovacích prácach v obci.

Pri rozprávaní sme zabudli aj na kávu. Dopili sme ju studenú. Ale keby nebolo spomienok, človek by ani nevedel, aké veselé boli školské roky a aké obohacujúce sú chvíle pri oprašovaní histórie.

Gaba Belanová

Foto: archív

Ak chcete oživiť kvet, musíte zasiať semienko a polievať rastlinku

Zo života Živeny

Začiatok je najdôležitejšia časť každej práce. Trávnická Živena ho má už úspešne za sebou. Zvládli sme prvé kroky v komunite, ktorá je súčasťou nášho života a prostredníctvom vlnajších podujatí sme vám ponúkli naše predstavy, nápady a ciele. Dobrovoľnícka práca nie je samozrejmosťou, preto ďakujeme všetkým, ktorí priložili ruky k dielu, aj tým, ktorí nás podporili. Dúfame, že nám zachovajú priazeň aj v tomto roku. Najskôr malé ohliadnutie sa - a potom pozvanie na tohtoročný program.

Na Vianoce sa tešia všetci – dospeli aj deti. A Živeniarky si povedali, že najkrajší darček, ktorý môžeme nájsť pod stromčekom je niečo, čo sa nedá kúpiť. Nakúpili materiál a začali pripravovať Vianočné trhy. Ich súčasťou boli aj tvorivé škriatkovské dielne, ktoré umožnili deťom i dospelým vytvoriť si vlastnoručne a zadarmo darčeky pre blízkych.

Výrobili ozdôbky z drôtkov, farebných stužiek, plsti, zdobili perníčky, či tvarovali sviečky z včelieho vosku. A kto si nevyrobil, mohol si darček, či sladké oblátky kúpiť od domácich remeselných výrobcov.

Charitatívny ples Živeny

Príjemnú predsviatočnú atmosféru dotváral štrnásteho decembra aj krásny drevený Betlehem, milý hudobný koncert a tiež vôňa punču, ktorý pripravili dámy z miestneho spolku Červeného kríža.

Spomienky so zážitkami

Vianoce nie sú o súčasnom okamihu. Vianoce sú súhrou spomienok, ktoré sú pre nás vzácné. A na povianočnej večeri v reštaurácii v Podhájskej mali členky Miestneho odboru Živeny Trávnica

naozaj na čo spomínať. Rok, ktorý už pomaly odchádzal, bol plný zážitkov, preveril ich snahu byť aktívne, aj silu pri organizovaní akcií. Predsedníčka trávnickej Živeny Vladka Debnárová im poďakovala, ocenila ich dobrovoľnícku prácu a vyslovila pranie, aby aj v ďalšom roku boli rovnako činné a aktívne pri príprave živeniarskych podujatí a plnení smelých plánov.

Živena spája tradície a pomáha

Po fašiangoch býva pôst, nuž a pred dlhým pôstom je plesová sezóna. A v nádhernom prostredí zámockého hotela v Halči sa 25. januára konal aj Charitatívny ples Živeny. Pri živej hudbe sa roztancovali elegantné dámy a páni, viacerí aj v sloven-

So Živenou a Bc. Mirkou Šulkovou si môžete zacvičiť každý utorok o 17. h v ZŠ.

ských krojoch, či uniformách. Vrcholom programu bolo vystúpenie Tanečného klubu Ellegance, ktorý predviedol exhibíciu majstrov sveta v tanečnom športe na vozíčkoch. Napokon celý výťažok z tomboly a darov putoval na podporu našich talentovaných tanečníkov na vozíčkoch, ktorí inšpirujú svojou silou. Finančne prispel aj Miestny odbor Živena Trávnica.

Kto trénuje, zlepšuje sa

Po výdatných sviatkoch a zime bez snehu sa viacerým zažiadalo viac pohybu. A tak im vo februári ponúkol Miestny odbor Živena Trávnica možnosť zacvičiť si. Na prvé utorkové stretnutie s fyzioterapeutkou Bc. Mirkou Šulkovou v triede Základnej školy prišlo jedenásť žien. Rozhýbali si chrbticu, posilnili bruško i pevnú vôľu. Učili sa lepšie dýchať počas cvičenia, aj sa zasmiali na svojich nezdaroch. Ale kto trénuje, zlepšuje sa. A tak tešia na ďalšie pohybové aktivity, vždy v utorok o piatej.

Dvojstranu pripravila: Vlada Debnárová

Foto: autorka, archív

Čokol'vek robíš, maj pred sebou cieľ

Od prvých úvah založiť miestny odbor Živeny aj v Trávnici uplynú čoskoro (21. apríla) dva roky. Za ten čas sme do poznámkových blokov zapísali množstvo nápadov, ako prispieť do spoločenského života v našej rodnej dedine. Čo sa nám doteraz nepodarilo realizovať nezapadlo prachom a čaká na svoju chvíľu už v tomto roku. Máme pred sebou cieľ a cestu k nemu ponúkame aj vám.

Jarnú záhradkársku sezónu privítame v apríli výmennou burzou rastlín, semien a sadeníc v centre Trávnice. Termín včas oznámime aj prostredníctvom miestneho rozhlasu. Privítame všetkých, ktorí chcú darovať, alebo si vziať sadbový materiál zeleninárskych, ovocinárskych, alebo okrasných rastlín.

MOŽ Trávnica pozval na sobotu 26. apríla všetky predsedníčky miestnych odborov Živeny na Slovensku, ako aj členky, ktoré zaujíma budúcnosť a zameranie Živeny. Predsedníctvo Živeny sa bude konať v Podhájskej, ale živeniarky z celého Slovenska nás navštívia aj v Trávnici. Stretnú sa so starostom obce a prezrú si Barlanghyiho park s pánom Ing. Jánom Fabrickým. Tešíme sa na milé stretnutia, konštruktívne diskusie a výmenu skúseností, či vzájomnú inšpiráciu a spoluprácu.

Deťom bude patriť sobota – 31. máj. Veď Medzinárodný deň detí je hneď v nedeľu. Miestny odbor Živena Trávnica pripravuje v Barlanghyiho parku príjemné popoludnie s deťmi, o deťoch, pre deti, ale aj ich rodičov a starých rodičov. Môžete sa tešiť na klavírny koncert malých umelcov, folklórne tanečné vystúpenie žiakov našej školy, tvorivé dielne pre šikovné rúčky, diskusiu s autorkou ilustrovaných kníh pre deti, pohybové aktivity na čerstvom vzduchu, ako aj vzdelávacie prezentácie a občerstvenie. Všetky informácie budeme ešte publikovať, s alternatívou aj pre prípad mokrého počasia. Nech si to deti užijú a nech ožije heslo zo známej pesničky: – Do parku sa klbko malých detí chodí hrať...

Život prežime zodpovedne

Živena vyhlásila rok 2025 za „rok remesiel“ a jeho osobnosťou je Ludmila Thurzová, bylinkárka z Turca. V roku 1963 vydala Malý atlas liečivých

Ludmila Thurzová: Sme tu na svete, treba ten život prežiť zodpovedne - pracovať, snažiť sa, bojovať, nepoddávať sa okolnostiam.

rastlín, v ktorom sústredila svoje šesťdesiatročné skúsenosti zo zberu, spracovania a využívania liečivých rastlín Slovenska. Bol podkladom pre mnohé nasledujúce publikácie o bylinkách a fytoterapii. Dielo napísala jednoduchým jazykom, zrozumiteľným širokej verejnosti, aj preto malo veľký úspech. Celkovo vyšlo 9 vydaní Malého atlasu, naposledy v roku jej úmrtia (1971), a bol tiež preložený do viacerých jazykov. Vytvorila aj hojivú masť - „turzovku“ - na

báze bravčovej masti, živíc stromov a včelieho vosku, ktorá sa používala na liečenie reumy. Získala mnoho ocenení.

Trávnická Živena si témy roka uctí na viacerých podujatiach.

Život treba brať s humorom

Divadelný súbor **Platan** predstavil autorskú hru Alexandra Lehockého - **Soaré**

Divadelný súbor Platan sa 23. februára predstavil v Kultúrnom dome Trávnica premiérou hry Soaré. Autorom scenára je Alexander Lehocký, ktorý sa zhostil aj réžie a zároveň stvárnil jednu z hlavných postáv - vyšetrovateľa Maurice Fougassa.

V hlavnej úlohe neúspešnej maliarky excelovala Katarína Melišková a v ďalších postavách z francúzskej spoločnosti, ktorá sa stretla na umeleckom večierku, účinkovali Peter Ostrožlík, Erich Potočný, Eva Hoppanová, Michal Hoppan, Katarína Baková, Mária Lehocká a Gabriela Potočná. Postavy im skutočne „sadli“, divák ich ľahko rozpoznal už v prvom dejstve. Teda, aspoň na prvý pohľad, pretože ich „skutočné“ charaktery rozohrali až v dejstve druhom, keď ich postupne odhaľoval vyšetrovateľ vraždy.

„Každá postava má svoj charakter, niečo symbolizuje. Divák sa v nej môže, ale aj nemusí nájsť. Soaré – večierok je vlastne prehliadka masiek, ktoré nosíme a až vypätá situácia začína odhaľovať pravé tváre ľudí. Kto ako koná, zmýšľa a prečo. Až napokon to vyčistí a vyrieši ich vzájomné vzťahy. A aj to je občas potrebné,“ hovorí autor hry.

Mária Lehocká, predstaviteľka pyšnej influencerky Chantal, dodáva: „Hra je viacvrstvná a ak ju divák pozorne sleduje, časom pochopí, čo ktorá postava povedala predtým a prečo. A že nie je všetko také, ako sa na prvý pohľad zdá.“

Obnovený divadelný súbor Platan v Trávnici priniesol od roku 2014 každoročne jedno predstavenie a žije najmä vďaka vôli a ochote jeho členov. Tvorbe, budovaniu scény, zvukovým a svetelným efektom, pripravám kostýmov, či skúšaniam hier venujú desiatky hodín svojho voľného času. Je to náročné, no zvládajú to bravúrne. Pokračujú v takmer storočnej tradícii trávnických ochotníkov, hoci nie všetci členovia súčasného súboru sú rodení Trávníčania.

Na hry známych slovenských dramatikov, ktorí často čerpali námety na vidieku,

nadväzujú sofistikovanejšími – po druhýkrát z francúzskeho mesta.

Vo vlaňajšej úspešnej sezóne odohral ochotnícky súbor Platan 14 predstavení pre takmer tisíc divákov a s hrou Dva týždne v raji(háji) obsadili 1. miesto v regionálnej postupovej súťaži a prehliadke neprofesionálnych divadiel dospelých v Nových Zámkoch.

V tomto roku vystupujú prvýkrát s vlastnou autorskou hrou Alexandra Lehockého, ktorý dodáva: „Aj v budúcnosti by sme sa chceli venovať zobrazovaniu života bežných ľudí, ich starostí a radostí, ovplyvňovanom ich povahovými črtami. A to všetko s dávkou nadhľadu, pretože život je treba brať s humorom. Chceme zostať verný žánru veselohry, hoci je to veľmi náročné. Situačná komika sa nám ukázala ako pútavá pre diváka. No zakaždým v nej musí byť aj posolstvo.“

Naši divadelníci vítajú podporu divákov a ďakujú za ich potlesk, aj spätnú väzbu. A aby sa im darilo aj ďalej, držíme im palce! Aj na ďalších javiskách a súťažiach.

Text a foto: Lada Debnárová

Základy, na ktorých deti rastú

Takmer 300-ročná tradícia vyučovania detí v našej obci pokračuje aj v tomto roku. Od 1. januára sa funkcie riaditeľky Základnej školy s Materskou školou v Trávnici ujala Mgr. Ľubica Dvorská. Novou zástupkyňou pre ZŠ je RNDr. Silvia Vačková a zástupkyňou pre MŠ je Mgr. Jana Illéšová. Obe školy sa spojili v roku 2002, kedy škola získala aj právnu subjektivitu. Jej zriaďovateľom je obec Trávnica.

Škola rodinného typu spája tradície s moderným a inovatívnym prístupom. V súčasnosti má 88 žiakov a venuje sa im 11 učiteľov, 2 vychovávateľky, 2 pedagogické asistentky a sociálna pedagogička. V triedach s nižším počtom žiakov majú viac priestoru na vzdelávanie, výchovnú prácu a vzájomnú komunikáciu. Deti si rozvíjajú zručnosti v dvoch oddeleniach Školského klubu detí. Realizovať sa môžu tiež v záujmových útvaroch ako je Badaateľský a ochranársky krúžok, Mladý zdravotník, Tvorivá dielňa, Šikulko, Varenie, Folklorný krúžok, či v Športových krúžkoch. Výtvarný krúžok vedie pani učiteľka zo SZUŠ Jozefa Dömeho. Mladí šikovníci sa pripravujú aj na rôzne olympiády a testovanie žiakov 9. ročníka.

Šikovníci zo škôlky

Až 36 detí navštevuje materskú školu, kde sa o ne starajú 4 učiteľky. Drobcí sú zapojení do projektu Zeleninkovo, pestujú rôznu zeleninu, ktorú si očistia, nakrájajú a potom skonzumujú. Škôlka robí aj ďalšie aktivity edukačného programu prevencie detskej obezity, či projektu Srdiečková škôlka zameraného na preventívne opatrenia v prospech duševné-

ho a fyzického zdravia detí. Je dobré, že si už niekoľko rokov same pestujú bylinky v areáli škôlky. Vďaka poslancom obce pribudli vyvýšené hrantíky a pripravuje sa modernizácia detského ihriska.

Výzvou je prístavba školy

Základná škola v Trávnici sa vlni zapojila do novej školskej reformy a podľa nového štátneho vzdelávacieho programu sa učia už prváci. Aj s ostatnými žiakmi majú pedagógovia príležitosť pracovať novými metóda-

mi a formami vyučovania, vďaka ktorým je vyučovanie pestrejšie a atraktívnejšie pre deti. „Naša škola má dobrý potenciál, tvorivých učiteľov, podporu zriaďovateľa a partnerov školy. Výzvou sú však priestory, ktoré už dnes nepostačujú a potrebovali by sme realizovať prístavbu ku škole,“ priznáva riaditeľka ZŠ. V budove sa vyučuje nepretržite od roku 1917, navyše sa tam v roku 1987 presťahovali aj triedy z tzv. „hornej školy“ – kaštieľa Semzô, keďže budova už bola v tom čase technicky nespôsobilá.

„Ďakujeme rodičom za dôveru, s ktorou nám zverili svoje deti,“ uzatvára riaditeľka Mgr. Ľubica Dvorská. „Dúfame, že sa nám bude dariť naplňovať našu spoločnú víziu kráčať cestou naplnenou vedomosťami, ktorá formuje osobnosť dieťaťa zážitkami, skúsenosťami a zručnosťami rozvíjajúcimi jeho schopnosti a samostatné kritické myslenie.“

Napokon, všetky školské aktivity môžete sledovať na internetových stránkach zstravnica.edupage.org a mstravnica.edupage.org.

Za všetkých Trávnčanov ďakujeme všetkým učiteľom za ich obetavú prácu a láskavosť a prajeme im k Medzinárodnému dňu učiteľov veľa elánu, dobrých nápadov a veľké srdce pre všetky deti! Ich práca by však bola oveľa ťažšia bez ďalších zamestnancov školy a škôlky, ktorí sa starajú o čistotu a bezchybnú prevádzku budov, ako aj chutné jedlo v školskej jedálni.

Lada Debnárová

Foto: archív

Pamäť vracia život tomu, čo už nie je

„Už nehrá, ale je to krásna harmonika,“ hovorí Albínka.

Ludská pamäť je ako bludisko – veľa vecí sa tam stratí. Ale vďaka kronikárom si Trávnica – predtým Fiš – svoju históriu uchovala. Vďaka nim dnes vieme, kam siahajú naše korene a na akom grunte stavali naši predkovia jej budúcnosť. A pridanú hodnotu písanému slovu a dobovým fotografiám ponúkli obecnej pamäti Albínka Benčíková s manželom Jozefom.

Na začiatku Cintorínskej ulice stojí gazdovský dom. Presne taký, v akých svoje detstvo prežili najstarší obyvatelia Trávnice. S gánkom a veľkým dvorom. Dom bol postavený v roku 1924 a bol majetkom miestneho gazdu Štefana Holečku a manželky Alžbety, rodenej Bakovej. Pri príležitosti 940. výročia prvej písomnej zmienky o obci – v roku 2015 – mu Benčíkovci vdýchli nový život a zriadili v ňom naše fišske múzeum, ktoré sa do povedomia našincov, ale aj návštevníkom z vidieka, dostalo ako Izba v gazdovskom dvore obce Fiš. Je v pôvodnom stave, bez vonkajších úprav.

Pri vstupe do domu nás z okienka zdravia krojované bábiky a z kuchyne vôňa rítešov (takto sa závinom hovorilo na Fiši). Bolo skoré ráno, ale Albínka už stihla napiecť. „Pečiem rada a každý deň,“ reagovala na môj údiv. A potom sme sa ocitli v strednej

izbe plnej vycifrovaných medovníkov, poslov Veľkej noci – čipkovaných vajíčok, kuriatok, zajačikov... „Naučila som sa to od tetičky. Chytilo ma to a je to jeden z mojich koníčkov.“

Prechádzkou izbami gazdovského domu som našla veci, ktoré by sa inak stratili v modernom svete – poľnohospodárske náradie, kuchynské potreby, vyšívané nástenky, ktoré kedysi viseli v každom dome s posolstvami – *Panna Mária, buď nám na pomoci...* V prednej izbe voľakedajšie kasne, aj posteľ s dučnami, ktoré naše staré mamy doplna napchali nadripaným páperím, až tak, že sme ich volali zátarasy, pod ktorými sa nedalo pohnúť. Ale hriali...

„Ľúbim staré veci“ povedala Albínka a vzala si z poličky starú harmoniku. „Veľa z tých voľakedajších nástrojov ani nestratilo na svojej kvalite a používam ich dodnes. Často sa stáva, že ľudia, ktorí sa sem prídu pozrieť, si vzdychnú – prečo sme si toto nenechali? Aha, aj toto sme mali doma... V našom gazdovskom dome sa vracajú do spomienok.“

S harmonikou vídame Albínku aj v speváckej skupine Trávničanka. Naučila sa na nej hrať až po šesťdesiatke.

„Niektoré ženy rozmýšľali – Anička Černáková, Marta Fojtíková – že pôjdu na Univerzitu tretieho veku študovať psychológiu. Povedala som im, že mňa psychológia ne-

zaujíma, že sa idem učiť hrať na harmoniku. To bude moja univerzita. Dva roky som chodila do Nitry na ZUŠ – a bola to naozaj drina, cvičila som tri razy denne.“

Ku gazdovskému domu Benčíkovcov patria aj tradičné Slivkové hody. Sú pripomienkou toho, ako sa voľakedy varil lekvár a čo všetko z neho a zo sliviek dokázali gazdinky pripraviť: gombovce, perky, ríteše, koláče z listkového aj kysnutého cesta...

„S nápadom prišla Anička Ivanová. Spýtala sa, či by sa hody mohli konať v našom gazdovskom dome. Súhlasili sme a podujatie doplnilo pôvodný zámysel, ukázať aj mladým, čo všetko patrilo do života našich predkov.“

Do gazdovského domu Benčíkovcov chodia väčšinou výletníci, ale na konci školského roka zavítajú aj žiaci.

„Popravde, veľmi ich to nebaví, ale napечiem im koláče, navarím čaj a možno ich aj niečo z minulosti osloví. Ešte keď učila Anička Ivanová, tak sme deti učili aj zdobiť medovníčky. Veselo bolo, veď každé dieťa je hravé, len mu treba dať možnosť.“

V tomto roku si pripomenieme 950. výročie prvej písomnej zmienky o našej obci. A desiate, od otvorenia dverí do Izby v gazdovskom dome, ktorá vracia život tomu, čo už neexistuje v reálnom živote.

Text a foto: Gaba Belanová

Domáce kompostovanie

Odpady zo záhrady, alebo kuchyne nie sú stratené, dajú sa zužitkovať. Ide predsa o biologicky rozložiteľný materiál, ktorý môže poskytnúť energiu pre ďalší život. A v dnešnom svete s drahými a menej dostupnými živočíšnymi hnojivami, môžete zo zvyškov rastlín, surového ovocia či zeleniny vytvoriť správnym postupom kvalitný zdroj živín do svojej záhrady.

Na jar, a vlastne počas celej sezóny, sa zo záhrady a trávniká dá získať množstvo biologického materiálu. Väčšie kusy, napr. konáriky do hrúbky 2 cm, stačí posekať na menšie, asi palec veľké kusky, prípadne zoštíepkovať. Väčšie a staršie drevo je tiež vhodné na založenie vyvýšeného záhona – vkladá sa na spodok vrstiev a počas tlenia zároveň zahrieva zeminu. Vyberte si vhodné miesto na dvore, ktoré nebude

„prekážať“ v blízkosti obydli, ohraničte ho drevenými doskami, alebo si kúpte špeciálnu kompostovaciu nádobu.

Medzi doskami ponechajte miesto na prechod vzduchu a voľnú spodnú stranu (dno), pre pohyb dážďoviek. Postupne vrstvite mäkké, zelené a šťavnaté suroviny a striedajte ich so suchými, drevenými kúskami. Zmes treba občas polievať tak, aby bola stále vlhká. Akonáhle tento zdroj objavia pôdne živočíchy, materiál bude rýchlo tlieť a zmenšovať svoj objem. Ak už máte väčšiu kopy, treba ju dva až trikrát ročne prekopáť, premiešať, a tým prevzdušniť. Do roka získate jemne hrudkovitú, kyprú hnedú hmotu, ktorá nezapácha, ale vonia ako zdravý hnoj. Hurá – vyrobili ste si kompost a môžete ho smelo použiť na zúrodnenie záhradnej pôdy.

Vyhýbajte sa však zvyškom burín so semenami, alebo listom z orecha – tie do

kompostu nepatria. Nepatria tam ani zvyšky varených jedál (lákali by hlodavce), ani kosti, orechové škrupiny. Kompost však zvládne zvyšky oleja, alebo premastený kuchynský papier.

A čo nám poradí Renátka Sádovská, záhradkárka a členka MOŽ Trávnica?

– Kompost je jedinečným zdrojom minerálnych látok a organickej hmoty potrebnej pre zachovanie pôdnych organizmov, a teda života v pôde. Pokiaľ je vaša pôda živá, aj plodiny, ktoré na nej pestujete majú lepšiu chuť a kvalitu. Z vyčerpanej zhutnenej pôdy nemôžete čakať nič iné, iba sústavný boj s burinami a škodcami. Zdravá pôda a silné rastliny si často dokážu poradiť s napadnutím sami, bez nutnosti použitia chemických ochranných prostriedkov. Preto vám odporúčam využívať čo najviac organického odpadu na prípravu domáceho kompostu. Oplatí sa to! Stojí to len málo úsilia, ale ušetríte peniaze za hnojenie a chémiu. *Odporúčam.* (lad)

Foto: pixabay

Z pamäti Trávnice

Ing. Cyprián Poljačík nám poskytol fotografiu z roku 1956. Je na nej trávnické družstvo žiakov – požiarnikov, ktoré sa umiestnilo na prvom mieste v okresnej súťaži v Šuranoch. Na fotografii horný rad zľava: Pavol Václav, Matej Kiš, Vladimír Zrubec, Ján Kiš, Jozef Kender. Dolný rad zľava: Vincent Kádek, Cyprián Poljačík (jediný žijúci), Vladimír Mudrák, Eduard Belan. Viac sa o histórii trávnických hasičov dočítate v nasledujúcom čísle Trávnických novín.

Privítame, ak nájdete vo svojich albumoch fotografie zo života obce aj vy a požičiate nám ich. Pripomenieme si nimi dejiny obce a našich predkov na stránkach novín, a ak sa podarí, aj výstavou pri príležitosti osláv 950. výročia Trávnice. Kontaktovať nás môžete na tel. čísle 0905 273 415. (red)

Nespalujte biologický odpad!

Teplejšie počasie láka do prírody, alebo k prácam v záhrade. Práve v jarných mesiacoch zasahujú hasiči častejšie pri požiaroch v prírodnom prostredí. Pri suchej vegetácii (tráva, lístie, ihličie) sa oheň šíri rýchlejšie, a o to je nebezpečnejší. Preto vás prosíme, nespalujte biologický odpad! Oveľa rýchlejšie sa zvyškov rastlín a stromov zbavíte odvozom do zberného dvora na biologicky rozložiteľný odpad (za futbalovým ihriskom), alebo ho sami môžete zhodnotiť kompostovaním.

Dobrovoľný hasičský zbor obce Trávnica upozorňuje, že vypalovanie porastov a odpa-

dov je podľa zákona o ochrane pred požiarmi č. 314/2001 ZAKÁZANÉ! Okresné riaditeľstvo HaZZ môže fyzickej osobe, ktorá spôsobí požiar vypalovaním, uložiť v správnom konaní pokutu až do výšky 331 eur, v blokovom konaní do výšky 100 eur. V prípade, ak sa takého konania dopustí podnikateľ, pokuta môže dosiahnuť až 16 596 eur. Platí sa aj za výjazd hasičského zboru. Preto radšej neriskujte, neohrozujte a neznečisťujte svoje okolie dymom. Ďakujeme za pochopenie! DHZO Trávnica.

Erich Potočný,
zástupca veliteľa DHZO

Posledná víkendová sobota pred škaredou stredou patrila detskému karnevalu.

Foto: (gfb)

Knižný tip Anny Černákovéj

Aj keď sa marec - mesiac knihy končí, predsa by sme vám rady odporučili aspoň jeden tip na zaujímavé čítanie. Anna Černáková číta rada a nedávno ju zaujal román Farba citov od spisovateľky Kathryn Stocketovej. Tá si pre svoj príbeh vybrala americký štát Mississippi, ktorý v roku 1962 zažíval rasovú segregáciu. Preto vytvorila výnimočné ženské postavy, odhodlané bojovať za to, aby sa v ich meste zmenili pravidlá a aby sa ženy - matky, dcéry, čierne opatrovatelky aj biele priateľky - pozerali jedna na druhú inak. „Román Farba citov ma dojímal i rozosmieval zároveň. Je v ňom aj nádej a nadčasovosť, pretože je to príbeh o hraniciach, ktoré nie sú len fyzické, ale najmä tie, ktoré máme v sebe. A preto je i dnes aktuálny a odporúčam ho všetkým čitateľom,“ hovorí Anna Černáková, členka MOŽ Trávnica.

Lada Debnárová, foto: Archiv

Kelkýš

(v recepte od pani Heleny Menčíkovej)

Kelkýš sa v minulosti pripravoval v predveľkonočnom pôstnom čase. Ľudia si po dlhej zime potrebovali doplniť vitamíny - a kelkýšom ho získali priamo z prírody.

Postup: Umyjeme 1 liter žita (raže) a namočíme na 2 dni. Namočené dáme na dosku alebo väčšieho sitka a polievame 3 - 4 krát denne. Keď je zrno vyklíčené na výšku prsta (1,5 - 2 cm), tak to zomelieme. Na zomleté nalejeme 4 l vody. Aby sa nám ľahšie mlelo, môžeme trochu z vody nalievať aj pri mletí. Pomiešame, prelejeme cez sitko a dobre vyžmýkame. Dáme ešte 1 l vody,

znovu precedíme a vyžmýkame. Zo získanej vody nalejeme trochu do hlbšieho pekáčika, v ktorom budeme piecť. Do získanej tekutiny dáme 4 lyžice medu a dobre zamiešame.

Zarobenie cesta: Do 1,5 l získanej tekutiny zatrepeme 2 kopcovité pollitrové hrnčeky po-

lohrubej múky - na hustejšie palacinkové cesto. Najskôr pečieme pri teplote 170 stupňov, potom teplotu zvýšime na 200 stupňov. Pečieme 1,5 až 2 hodiny.

Pozn.: Pečieme vo vyššom pekáčiku, lebo pri pečení sa dvíha pena, ktorá by mohla vytekať.

Vaša krv dnes zachránila ľudský život!

Takúto prostú správu v telefóne dostávajú občas dobrovoľní darcovia krvi od Národnej transfúznej stanice SR. Jednoduchá veta, ale plná hrdosti, odvahy a lásky.

Miestny spolok Slovenského červeného kríža v Trávnici, pod vedením Mgr. Marty Haluzovej, podakoval 9. marca na svojej výročnej schôdzi členom, obci i sponzorom za podporu v minulom roku a naplánoval ďalšie prospešné aktivity na tento rok. Prítomným sa prihovoril aj starosta obce Marián Václav. Vyvrcholením

programu bolo oceňovanie dobrovoľných darcov krvi. Tí, ktorí vlni dosiahli určitý počet odberov krvi, získali okrem Janského plakety aj milú pozornosť a kvietok. Tentoraz bolo v Trávnici päť ocenených: - Bronzovú Janského plakety (za desať odberov) získal Šimon Fúška. Striebornú (za dvadsať odberov) dostali Mgr. Zuzana Hrvolová a Monika Ťurgová. A zlatú Janského plakety, za štyridsať odberov, odovzdali Milaňovi Ivanovi a Petrovi Mičíkovi. Ďakujeme!

Text a foto: Lada Debnárová